

resowania autora — przedstawiono m.in. zmiany zróżnicowania gatunkowego, zagęszczenia, biomasy i respiracji, opierając się m.in. na wyliczonym z danych literaturowych nowym równaniu respiracji dla wszystkich wodnych bezkręgowców: $R = 0,251 W^{0,782}$ (R — $\mu\text{l O}_2 \cdot \text{h}^{-1} \cdot \text{osob.}^{-1}$, W — mg; dla 15°C i zakresu biomasy 10^{-4} — $6 \cdot 10^4$ mg; $r = 0,95$, $P > 0,05$). W badaniach metabolizmu oddechowego skąposzczetów dużo uwagi poświęca się poznaniu przebiegu respiracji w warunkach beztlenowych, np. u morskich gatunków *Tubificidae* żyjących w odtlenionych osadach dennych i odżywiających się m.in. wolnymi aminokwasami pobieranymi z osadów przy współdziałaniu symbiotycznych bakterii żyjących w przekształconych komórkach nabłonka skórnoego.

Poświęcając wiele uwagi występowaniu skąposzczetów, zwłaszcza *Tubificidae*, w wodach zanieczyszczonych akcent położono na praktyczne możliwości stosowania tych zwierząt jako biologicznych wskaźników stanu zanieczyszczenia. Dotychczasowe obserwacje wskazują, że z różnym powodzeniem wykorzystuje się w tym celu występowanie określonych gatunków, wielkość zagęszczenia populacji i jego zmiany zachodzące pod wpływem zanieczyszczeń. Miarą toksyczności osadów dennych może być także wielkość respiracji populacji skąposzczetów. Gatunek *Tubifex tubifex* wykorzystuje się także w różnego rodzaju biotestach umożliwiających określenie toksyczności zrzucanych do wód ścieków. Zastosowane dla tych celów mogą być także inne pospolite gatunki *Tubificidae*. Badania skąposzczetów, jednej z pionierskich grup bentosu, umożliwiają także dokładne prześledzenie odradzania się życia w jeziorach zniszczonych przez ścieki. Przykładem mogą być przedstawione uczestnikom sympozjum wyniki badań jeziora Orta w północnych Włoszech, w którym życie zniszczone zostało ok. 60 lat temu dużą ilością ścieków zawierających związki azotu i miedzi.

W oddzielnych referatach omówiono zagadnienie hodowli *Tubificidae* zakładanych nie tylko w celu prowadzenia badań laboratoryjnych, np. cykli życiowych określonych gatunków lub wpływu różnych czynników na przeżywalność osobników, lecz także dla masowej produkcji osobników i pozyskiwania z nich białka na cele paszowe (np. dla wytwarzania granulatów), wykorzystywanego w żywieniu innych zwierząt wodnych utrzymywanych w komercyjnych hodowlach. Podobnie jak w przypadku rozwijających się coraz powszechniej w wielu krajach komercyjnych hodowli dżdżownic, także powstawanie dużych hodowli skąposzczetów wodnych ma dużą przyszłość. Hodowle *Tubificidae* wykorzystywać można dla rozkładu ściekowej materii organicznej, produkcji paszy oraz uzyskiwania dużej ilości osobników w celu introdukowania ich do zniszczonych zbiorników wodnych lub cieków. Pełnić one mogą tam np. rolę ekologicznych pułapek na metale ciężkie lub w jeziorach poddanych zabiegom rekultywacji wspomagać procesy mieszania i natleniania powierzchniowej warstwy osadów.

W podsumowaniu obrad sympozjum nakreślono perspektywiczne kierunki rozwoju badań skąposzczetów na świecie, zarówno ekologicznych, jak i systematycznych. Wszystkie zaprezentowane prace opublikowane zostaną w zbiorowym opracowaniu.

Krzysztof Kasprzak

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego w 1985 roku

1. Władze Towarzystwa. Prezydium Zarządu Głównego: prof. Z. Kajak (prezes), prof. S. Wróbel (wiceprezes), dr J. I. Rybak (sekretarz), dr R. J. Wiśniewski (skarbnik); członkowie Zarządu Głównego: doc. A. Giziński, doc. E. Pieczyński

i prof. S. Radwan. Główna Komisja Rewizyjna: prof. E. Pieczyńska (przewodnicząca), prof. G. Brzęk, doc. Eugenia Grygierek i doc. A. Stańczykowska. Sąd Koleżeński: prof. J. Zawisza (przewodniczący), prof. E. Grabda i prof. S. Kołaczkowski. Komisja Nagród: prof. S. Wróbel (przewodniczący), prof. A. Hillbricht-Ilkowska, doc. B. Kawecka, doc. K. Opuszyński, doc. E. Pieczyński, doc. H. Renk, dr J. I. Rybak i doc. B. Zdanowski.

2. Działalność organizacyjna i naukowa. Komisja Nagród PTH w konkursie im. prof. M. Gieyszтора na najlepsze prace magisterskie z dziedziny hydrobiologii przyznała I nagrodę mgr Joannie Przyłuskiej z Zakładu Hydrobiologii Uniwersytetu Warszawskiego za pracę pt. „Zależność obfitości i składu sestonu od czynników środowiskowych w Wiśle w Warszawie w latach 1982—83”, II nagrodę mgr Magdalenie Perłowskiej z Zakładu Hydrobiologii Uniwersytetu Warszawskiego za pracę pt. „Zależność obfitości, składu i produktywności fitoplanktonu od czynników środowiskowych w Wiśle w Warszawie w latach 1982—83”, III nagrodę mgr Dorocie Kulczyńskiej z Zakładu Chemii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku za pracę pt. „Badania nad rozmieszczeniem różnych postaci związków fosforowych w osadach dennych jezior Łętowskiego i Szczytno Małe (z sadzową hodowlą pstrągów)”, a wyróżnienie mgrowi Mirosławowi Wildze z Zakładu Hydrobiologii Akademii Rolniczej w Szczecinie za pracę pt. „Biologia i rozsiedlenie relikтового *Amphipoda*, *Pallasea quadrispinosa* (Sars) na tle trofii jez. Ińsko”. Komisja Nagród PTH przyznała także wyróżnienie drowi A. Kowalczewskiemu za kierowanie trzema pracami magisterskimi nagrodzonymi w konkursach im. prof. M. Gieyszтора w latach 1981—1985.

Towarzystwo wydaje czasopismo seryjne „Fauna Ślōdkowodna Polski” pod redakcją dra K. Kasprzaka (redaktor naczelny) i dra J. I. Rybaka.

Trwały prace nad przygotowaniem XIII Zjazdu Hydrobiologów Polskich w Szczecinie we wrześniu 1986 r.

Towarzystwo liczyło 522 członków (w tym 3 honorowych), zrzeszonych w 11 Oddziałach. Do Towarzystwa należy (na prawach członka zbiorowego) Koło Hydrobiologiczne im. A. Lityńskiego przy Liceum Ogólnokształcącym w Ostródzie.

34 członków PTH było członkami Międzynarodowego Towarzystwa Limnologicznego (*Societas Internationalis Limnologiae*), opłacając składki w złotych.

Działalność naukowa prowadzona była również przez Oddziały, które organizowały zebrania naukowe poświęcone aktualnym problemom badawczym z szeroko pojętej hydrobiologii.

3. Działalność Oddziałów. Towarzystwo podzielone jest na 11 Oddziałów o następującej liczbie członków: Oddział w Białymstoku — 12, Oddział Morski w Gdyni — 36, Oddział w Krakowie — 93, w Lublinie — 34, w Łodzi — 38, w Olsztynie — 54, w Poznaniu — 34, w Szczecinie — 40, w Toruniu — 22, w Warszawie — 110, we Wrocławiu — 49.

Oddział w Białymstoku. Zarząd: prof. B. Czeczuga — przewodniczący, mgr inż. Halina Poskrobko — sekretarz i skarbnik; 2 zebrania naukowe z 5 referatami.

Oddział Morski w Gdyni. Zarząd: doc. M. Pliński — przewodniczący, dr K. Siudziński — wiceprzewodniczący, dr A. Latała — sekretarz, dr J. Kosztejn — skarbnik, dr E. Andrulewicz i prof. J. Wiktor — członkowie; 2 zebrania naukowe.

Oddział w Krakowie. Zarząd: prof. K. Starmach — przewodniczący, doc. B. Kawecka — wiceprzewodnicząca, dr Teresa Bednarz — skarbnik, dr E. Dumnicka — sekretarz, prof. J. Siemińska i dr A. Starzecka — członkinie; brak sprawozdania.

Oddział w Lublinie. Zarząd: prof. G. Brzęk — przewodniczący, prof. S. Radwan — wiceprzewodniczący, dr K. Czernaś — sekretarz, dr hab. W. Kowalik — skarbnik, mgr inż. Z. Girsztowtt i doc. I. Wojciechowski — członkowie; 2 zebrania naukowe z 2 referatami.

Oddział w Łodzi. Zarząd: prof. J. Z. Kadłubowska — przewodnicząca, mgr M. Rakowski — wiceprzewodniczący, dr R. Ligowski — sekretarz, dr W. Kittel — skarbnik, prof. R. Olaczek i doc. C. Tomaszewski — członkowie; 3 zebrania naukowe z 3 referatami.

Oddział w Olsztynie. Zarząd: doc. B. Zdanowski — przewodniczący, dr M. Bnińska — sekretarz, mgr J. Leszczyńska-Kowalska — skarbnik, mgr L. Koprowska i dr H. Wilkońska — członkinie; 4 zebrania naukowe z 4 referatami.

Oddział w Poznaniu. Zarząd: prof. M. Iwaszkiewicz — przewodniczący, dr inż. J. Mastłyński — wiceprzewodniczący, dr Halina Szyper — sekretarz, mgr Wanda Romanowicz — skarbnik, dr M. Kraska i dr J. Pańczakowa — członkowie; 4 zebrania naukowe z 4 referatami.

Oddział w Szczecinie. Zarząd: prof. R. Trzebiatowski — przewodniczący, prof. L. Szlauer — wiceprzewodniczący, doc. J. Chojnacki — sekretarz, mgr P. Jędra — skarbnik, K. Piechocka — członkini; 2 zebrania naukowe z 2 referatami.

Oddział w Toruniu. Zarząd: doc. W. Donderski — przewodniczący, dr R. Żytkowicz — wiceprzewodniczący, mgr L. Błędzki — sekretarz, dr A. Kentzer — skarbnik, dr A. Oleksowicz i prof. E. Strzelczyk — członkowie; 7 zebrań naukowych z 7 referatami.

Oddział w Warszawie. Zarząd: dr A. Kowalczewski — przewodniczący, dr K. Dusoge — wiceprzewodniczący, dr J. Pijanowska — sekretarz, mgr Hanna Soszka — skarbnik, dr B. Jezierska, dr D. Krüger-Niewiadomska i dr I. Spodniewska — członkinie; 3 zebrania naukowe z 3 referatami.

Oddział we Wrocławiu. Zarząd: mgr E. Rzewuska — przewodnicząca, doc. Z. Hajduk — wiceprzewodniczący, mgr Maria Mazur — sekretarz, mgr Teresa Brożyna — skarbnik, dr J. Marek i dr K. Migala — członkowie; brak sprawozdania.

Jan Igor Rybak